

[Niels Helveg Petersen.]

notere, at Wernerplanen af sine fædre tænkes sat i kraft før fællesmarkedets eventuelle udvidelse — på trods af at dens indhold i allerhøjeste grad må interessere ansøgerlandene, ikke mindst England. En iværksættelse af Wernerplanen vil uden tvivl stærkt forøge Englands vanskeligheder med at tilpasse sig fællesmarkedet, både økonomisk, folkeligt og politisk.

Dette viser i sig selv vanskelighederne ved at nå både en udvidelse af fællesmarkedet og en stærkere integration.

Wernerplanen er endnu kun en skitse, den er ikke vedtaget og bliver det måske heller ikke i sin nuværende skikkelse. Det er derfor vanskeligt at have en meget klar stilling til forslaget.

Planen er et arbejdsdokument, og selv om den skulle blive vedtaget helt og fuldt, er det nødvendigt at tage i betragtning, at det er en hidtidig erfaring, at det i praksis har vist sig vanskeligt at få respekteret fællesmarkedets foranstaltninger, der i konkrete tilfælde afveg fra, hvad den enkelte nationale regering ønskede, især da hvis det drejede sig om et af de større lande.

Vi må i Danmark med megen opmærksomhed følge de videre forhandlinger om Wernerplanen, om skabelsen af den monetære union.

Der er ingen grund til at lægge skjul på, at der i det radikale venstre er betænkeligheder ved denne plan, bl. a. fordi den kan risikere at komme på tværs af vigtige nordiske hensyn.

Jeg vil godt i denne forbindelse gøre den bemærkning til hr. Per Møller, der ligesom mente, at fastlåsede valutakurser automatisk løste betalingsbalanceproblemer, at det gør de faktisk ikke. De underliggende problemer, som i dag giver betalingsbalanceproblemer, må så bare løses på en anden måde. Fastlåser man valutakurserne, vil manglende konkurrenceevne slå ud som regional arbejdsløshed, som man så må modvirke igennem egnsudviklingen. Et områdes manglende konkurrenceevne kan ikke opløses, ligegyldigt hvor stærkt integreret monetært samarbejde man laver; symptomerne viser sig på anden led.

I tilfælde af dansk og norsk medlemskab vil der kunne opstå forskelle mellem de nordiske lande i forhold til den monetære uni-

on. To af landene kan være medlemmer af den økonomiske og monetære union med fastlåsede valutakurser og deraf følgende krav om europæisk samordning af deres økonomiske politik, medens to andre nordiske lande, Sverige og Finland, vil befinde sig udenfor.

I en situation med så mange uafklarede spørgsmål om Sveriges tilknytningsform og om udviklingen af den monetære union er det ikke — som nogle hævder — et overflødig omsvøb, at de nordiske lande holder snævrast mulig kontakt under forhandlingerne med fællesmarkedet; både økonomisk og politisk er denne kontakt en nødvendighed.

Der er i det radikale venstre tilfredshed med, at de nordiske statsministre den 2. november her i København på ny bekræftede deres vilje til at sikre denne snævre nordiske kontakt. Behovet herfor er snarere blevet større, efter at det er blevet klart, at der ikke bliver tale om fuld parallelitet og samordning mellem de nordiske landes forhandlinger.

Det er en selvfølge, at dansk medlemskab af fællesmarkedet er betinget af engelsk medlemskab. Det er efter det radikale venstres opfattelse nødvendigt, at dette forbedres udbygges med den tilføjelse, at Danmark ikke skal i fællesmarkedet, uden at der samtidig er skabt fuld klarhed over de øvrige nordiske landes vilkår, og uden at der er sikret de nordiske lande tilfredsstillende muligheder for, at de kan videreudvikle deres eget samarbejde. Jeg tænker her på, at særlig nye toldskranker mellem de nordiske lande ikke er acceptable, men endvidere må de nordiske lande sikre sig mulighed for at fastholde og udbygge den nordiske linje i den sociale lovgivning, med hensyn til fællesnordisk arbejdsmarked, med hensyn til forskning, uddannelse, produktudvikling og andre sager.

Allerede under åbningsdebatten opfordrede jeg på mit partis vegne de nordiske regeringer til at sætte megen kraft ind på at skabe en nordisk kulturtraktat, som både kan give den organisationsmæssige og den økonomiske baggrund for en stærk udbygning af det nordiske samarbejde inden for forskning, uddannelse og kultursektor. Det er siden da blevet oplyst, at regeringerne mener, at et udkast til nordisk kulturtrak-